

Aan: Het College van B&W Echt-Susteren
Van: Thijs Wetemans, PRO
Betreft: Art. 33 Voortgang doelen energietransitie 2030 en 2050
Echt-Susteren, 20 mei 2026

Geacht college,

Aanleiding voor onderstaande vragen zijn in beginsel twee raadsinformatiebrieven over de monitoring en voortgang van de wettelijke taakstellingen ten aanzien van de energietransitie. Deze RIB's werden in januari en februari naar de raad gestuurd.

In de RIB¹ van 27 januari 2026 'Monitoring energietransitie 2024' lezen we: ***De monitoring laat zien dat de gemeente Echt-Susteren goede voortgang heeft geboekt op het gebied van aardgasreductie, maar dat dit resultaat zonder maatregelen niet vanzelfsprekend blijvend is. Tegelijkertijd blijkt dat de huidige ontwikkelingen onvoldoende zijn om de doelstellingen voor CO₂-reductie en energieneutraliteit tijdig te realiseren. Hier zijn aanvullende inspanningen voor nodig.***

In de RIB² van dinsdag 24 februari 2026 'Evaluatie energievisie en uitvoeringsprogramma 2022-2026' lezen we: ***Op basis van de voortgang van de projecten kan worden geconcludeerd dat de gemeente goed op koers ligt om de gestelde doelen te behalen. Ook blijkt uit de monitoringsrapportage dat het doel van energie-neutraliteit in 2050 nog steeds haalbaar is voor de gemeente Echt-Susteren.***

1. Wij lezen tegenstrijdige berichtgeving binnen 1 maand. In januari geeft het college aan dat er aanvullende inspanningen nodig zijn. In februari geeft het college aan dat de gemeente goed op koers ligt. Graag zien we een verklaring voor deze tegenstrijdigheid.

¹ <https://echtsusteren.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/25ca1f6b-2000-4e98-9a49-ce11a51c05e3>

² <https://echtsusteren.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/04630901-42b1-45fb-aab3-6867b9eab7fd>

Bij de RIB van 27 januari 2026 is een rapport toegevoegd, opgesteld door Stantec. Onder 4.3 lezen we: ***Er moet dus nog ruim 46% meer grootschalige elektriciteitsopwek worden gerealiseerd vóór 2030 om het RES doel te behalen.***

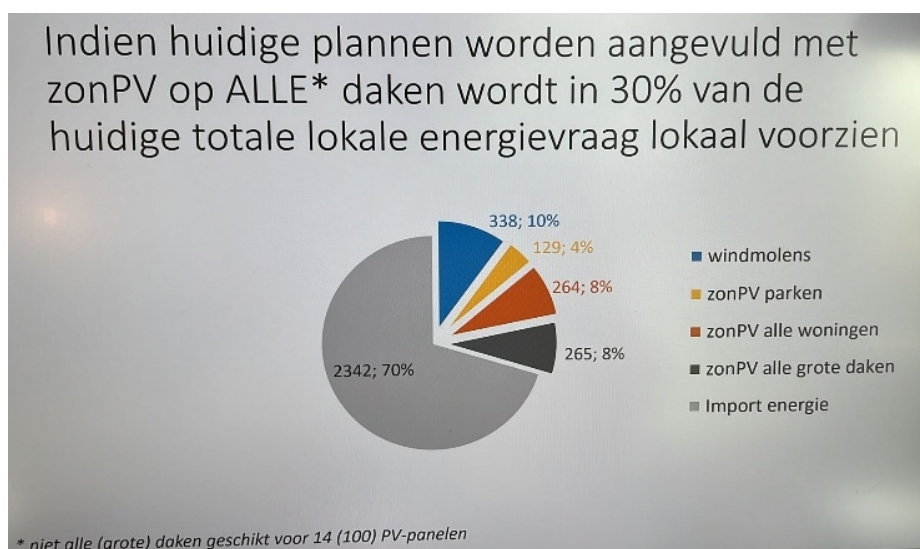
Gevolgd door: ***Hieruit volgt dat realisatie van het totaal aan grootschalige zon projecten in de pijplijn zonder realisatie van grootschalige wind onvoldoende is voor het behalen van de RES doelstelling in 2030.***

2. Tijdens de raadsvergadering van 3 juli 2024 nam het college een motie van raadslid M. Denis over om destijds een einde te maken aan de onrust rondom windmolens. Het dictum luidde: ***Verzoekt het college een alternatieve strategie te ontwikkelen voor de realisatie van de duurzaamheidsopgave van onze gemeente.*** Gezien de conclusies van Stantec, én de bepaling³ in het coalitieakkoord, willen wij weten hoe het college zonder windmolens de RES doelstelling in 2030 toch denkt te realiseren.

Op 17 september 2024 - dus na het overnemen van bovengenoemde motie - stelden wij de volgende technische vraag aan het college: ***Waat het voldoende in onze gemeente om windmolens rendabel te exploiteren?*** Het college beantwoordde deze vraag twee dagen later met een kort en krachtig “Ja!”.

3. Staat het college nu nog steeds achter dit antwoord? Zo nee, welke reden(en) voert het college aan om van inzicht te zijn veranderd?

Wij zijn van mening dat een groot deel van de gemeenteraad onvoldoende beseft hoe groot de opgaven zijn voor onze gemeente. We laten daarom deze afbeelding zien:

³ Citaat coalitieakkoord: Voor windturbines zien wij in Echt-Susteren op dit moment geen plaats.

Deze afbeelding stamt uit de tijd dat het windmolenplan nog op tafel lag. Dat plan was dus goed voor 10% van de totale opgave. De 5 zonneparken zijn goed voor 4% van de totale opgave. Als (!) op ALLE daken 14 zonnepanelen (woningen) en 100 zonnepanelen op grote daken zouden liggen, zou 16% van de totale energievraag worden gedekt. In totaal dus 30% als dit allemaal uitgevoerd zou (kunnen) worden.

4. Stelt het college een hoger kennisniveau van de raad omtrent de opgaven op prijs? Zo ja, is het college bereid een praktisch en theoretisch kennisprogramma te ontwikkelen voor de hele raad om zo alle 23 raadsleden op hetzelfde kennisniveau én gevoel van urgentie te brengen? Zo nee waarom niet?
 5. Gezien de grote opgaven volgens de afbeelding: is het college van mening dat we windmolens na 2030 nog steeds buiten beschouwing kunnen laten? Zo ja, dan vernemen we graag concrete ideeën van het college hoe we in 2050 alle doelen hebben gerealiseerd zonder windmolens in onze gemeente.
 6. Heeft het college ooit bij Provincie Limburg aangegeven kandidaat te willen zijn voor een SMR (Small Modular Reactor, een kleine kerncentrale) in onze gemeente? Zo ja, waarom is de gemeenteraad hiervan niet op de hoogte gesteld?
- NB. Onze mening over SMR's is goed gemotiveerd in dit artikel⁴.
7. Gezien de grote opgaven zijn wij van mening dat het niet de vraag is OF er windmolens in onze gemeente komen maar WANNEER. Ondergetekende zette namens PRO een handtekening onder het coalitieakkoord waarmee we ons conformeren aan de eerdergenoemde bepaling in dit akkoord. Maar zeer waarschijnlijk zal na 2030 een hogere overheid op de deur kloppen en de regie overnemen als we niet zelf in actie komen, zo is onze verwachting. PRO wil liever op voorhand zelf de regie houden. Hoe ziet het college dit? Wil het college ook liever zelf de regie houden? Zo nee, waarom niet?
 8. Ten tijde van het windmolenplan was er €44 miljoen gereserveerd voor dit plan, als we het ons goed herinneren. Klopt dit bedrag? Welk bedrag is nu nog steeds gereserveerd voor grootschalige duurzame energie-opwek (of -opslag) door onze gemeente zelf, dus eigen ontwikkeling en exploitatie?

⁴ <https://lokaalbestuur.nl/duurzaamheid/small-modular-reactors-ook-een-kleine-kerncentrale-is-een-groot-en-complex-project/>

9. Heeft het college al eens nagedacht over het oprichten van een eigen Gemeentelijk EnergieBedrijf of een Lokale EnergieGemeenschap? Zo nee, is het college bereid om onderzoek te doen naar gemeenten die dit wel al enkele jaren of langer hebben, en de *good practices* via een RIB te delen met de gemeenteraad? Zo nee, waarom niet?

NB. Hier is al een voorbeeld⁵.

Wind op land is goedkoper dan wind op zee, sneller te realiseren en kan dichterbij de vraag worden ontwikkeld, wat bijdraagt aan het oplossen van netcongestie. Dat individuele burgers daar uit eigenbelang vaak tegen in het geweer komen is logisch. Maar dit is niet in het algemeen belang waar u als college, en wij als gemeenteraad, voor moeten staan. De opgaven zijn volgens ons té groot om eigenbelang te laten prevaleren. Wel vinden we dat inwoners die last hebben van windmolens daarvoor gecompenseerd moeten worden.

10. Is het college op de hoogte van het recente onderzoek⁶ door Motivaction met als titel 'Financiële voordelen kantelen de publieke opinie rond windmolens'? Zo nee, is het college bereid zich te verdiepen in dit onderzoek?

11. Heeft het college een vermoeden wanneer het Rijk met de nieuwe normen⁷ voor windmolens op land zal komen? Zo ja, wanneer?

We laten de opgaven zien waarvoor we als gemeente aan de lat staan:

- *20% reductie van het aardgasverbruik in **2030**ten opzichte van 2021;*
- *55% reductie van de CO2-uitstoot in **2030**ten opzichte van 1990;*
- *Plannen gereed in 2040 om in **2050** energieneutraal te zijn. Met energieneutraliteit wordt bedoeld dat de energie die in de gemeente wordt gebruikt, duurzaam (en waar mogelijk lokaal) wordt opgewekt.*

12. Blijft het college ernaar streven om deze opgaven in 2030 en 2050 te halen? Zo nee, waarom niet?

⁵ <https://www.energiegemeenschaprivierenland.nl/site/BA86FFDD74856D8AC1258DE80045AC47>

⁶ https://www.motivaction.nl/images/Downloads-PDF/Energiepaper_31_-_Windmolens_1.pdf

⁷ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/landelijke-normen-voor-windmolens-uitgesteld>

We sluiten af met enkele **tips** die volgens ons het onderzoeken meer dan waard zijn:

13. Is het rendabel om als gemeente zelf batterijparken te ontwikkelen en te exploiteren vlakbij bestaande zonneparken? Als hier op korte termijn geen pasklaar antwoord op gegeven kan worden: is het college bereid om dit te **onderzoeken** en via een RIB uitleg te geven? Zo nee, waarom niet?
14. Is het rendabel om als gemeente, door middel van elektrolyzers, zelf waterstof te produceren vlakbij bestaande zonneparken? Als hier op korte termijn geen pasklaar antwoord op gegeven kan worden: is het college bereid om dit te **onderzoeken** en via een RIB uitleg te geven? Zo nee, waarom niet?
15. Is het rendabel om als gemeente zelf energie op te wekken uit ons vuilwaterriool, dat een constante temperatuur heeft? Als hier op korte termijn geen pasklaar antwoord op gegeven kan worden: is het college bereid om dit te **onderzoeken** en via een RIB uitleg te geven? Zo nee, waarom niet?
16. Is het rendabel om als gemeente zelf energie op te wekken uit oppervlaktewater, bijvoorbeeld het Julianakanaal, door middel van Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO)? Als hier op korte termijn geen pasklaar antwoord op gegeven kan worden: is het college bereid om dit te **onderzoeken** en via een RIB uitleg te geven? Zo nee, waarom niet?
17. Is het rendabel om als gemeente zelf vezelteelt (inclusief *carbon credits*) toe te passen op onze eigen pachtgronden? Als hier op korte termijn geen pasklaar antwoord op gegeven kan worden: is het college bereid om dit te **onderzoeken** en via een RIB uitleg te geven? Zo nee, waarom niet?
18. Kan de productie van groen gas (bijvoorbeeld via mestvergisting) een bijdrage leveren aan de doelen van de energietransitie? Als hier op korte termijn geen pasklaar antwoord op gegeven kan worden: is het college bereid om dit te **onderzoeken** en via een RIB uitleg te geven? Zo nee, waarom niet?

We verzoeken u om geen vragen gebundeld te beantwoorden. Bij voorbaat dank.

Thijs Wetemans, fractievoorzitter PRO